

Nagys. Szabó András

Kö.

Nagy Közélet

Politikai, közgazdasági és társadalmi újság

Előfizetési árak:
Égész évre 150 L., félévre 75 L., negyedévre 37-50 L.
Egyes szám ára 3 L.

Felelős szerkesztő:
TOMPA LÁSZLÓ

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
Bulevardul Regele Ferdinand (Kossuth-utca) 14. sz.
Telefonszám: 34.
Megjelenik minden vasárnap.

Gyülesezett a vármegyei Magyar Párt intézőbizottsága.

Nehézségek a gyűlés megkezdése körül és más kisebb ügyek. — Akció a „Gyilkos” ellen. — Állásfoglalás a kalotaszegiek javaslatát kérdésében. — Ugron Zoltán elfogadott nagyszabású közgazdasági programja.

A Magyar Párt udvarhelyvármegyei tagozatának intéző bizottsága, Sz. Szakáts Péter elnöke alatt f. hó 16-án, hétfőn, a Barkóczy-féle vendéglő nagyteremben rendkívül népes és nagyfontosságú gyűlést tartott. Falusi székely gazdák, városi iparosok, ügyvédek, papok és mindenféle foglalkozásból és osztályból való magyar emberek nagy számmal jöttek össze ez alkalommal, megbeszélendő a mindnyájukat érdeklő, aktuális politikai és gazdasági kérdéseket. És dacára a sokféle érdeknek, társadalmi rétegződésnek egymás iránti figyelem, harmónia nyilvánult meg a tárgyalások alatt, s az általában egyhangulag meghozott határozatokban.

Sz. Szakáts Péter elnök megnyitó szavaiban a brassói nagygyűlés lefolyásáról és eredményeiről számolt be elősorban, örömmel emelve ki a nagygyűlés magas színvonalát, emelkedett hangulatát, valamint az elnökválasztás kérdésében megnyilatkozott egyhangú lelkesedést. Megemlékezett a sokat tárgyalt Csetri-ügyről, melyben a párt vezetősége, illetve a gyűlés teljes jóhiszeműséggel járt el, mikor Csetri János felszólalását megengedte. Nevezett ugyanis, mint nemzeti szocialista volt odaállítva, a kommunizmushoz való szítást megtevésztő módon elítelték. Rátér Deutsche Géza dr. felszólalási kísérletére is, megállapítván, hogy nevezettet beszéde elmondásában nem a vezetőség, hanem maga a nagygyűlés felháborodása akadályozta meg. Szóvá teszi azután, hogy ennek a mostani intézőbizottsági gyűlésnek a megtarthatása már-már kétséges volt, mert magyar nyelven szövegezett beadványa alapján a hatóság a bejelentést nem volt hajlandó tudomásul venni. Végre személyes közbenjárása és újabb kérés beadása által a nehézséget elháríthatta. Kegyelettel emlékezett meg ezután Hajdu István dr. marosvásárhelyi ügyvéd, Rájk József helybeli cipész-mester, buzgó párttagok, valamint Balogh Endre a kiváló erdélyi magyar író haláláról. Sajnálatos jelentette be Szász József helyi párttitkár lemondását, amit azonban a gyűlés nem fogadott el. Végül az elnök megállapította, hogy a gyűlésen a szigorú és a rendőrség egy-egy megbízottja is jelen van, ami az alkotmánytörv. 28. paragrafusára szerint, a gyűlékezés jogának szabadságával ellenkezik.

Ozsváth Árpád dr. és Pál István felszólalásai alapján a gyűlés elvi tiltakozását fejezte ki a rendőrségi közegek jelenléte ellen, amit Pál István szerint, éppen magának a hatóságnak kellene kerülnie, nehogy jelenlétük a szólásszabadság korlátozásának látszatát keltsék.

Sz. Szakáts Péter elnök ezután a

zetelaki tüzkárosultak érdekében folytatott segélyakció eredményét ismertette s az összes közreműködőknek a bizottság nevében köszönetet mondott. Bejelentette azután a „Gyilkos” c. lap közérdeklődőket, izlést rontó hatásának megakadályozása érdekében elnöki uton tett kezdeményező intézkedéseit, hírlapi felhívásának hatását, melynek következtében a „Gyilkos” nyilvános árusítása a vármegyében megszűnt. Az intéző bizottság ezeket helyeslőleg vette tudomásul, egyúttal Nagy Lajos kereszteri ref. lelkész javaslatára elhatározták, hogy egy a „Gyilkos”-sal szemben való általánosabb jellegű állásfoglalás megindítása céljából a párt központi vezetőségét is felkéri.

A vidék megszervezését és a tagdíjak beszedésének módját szintén alaposan megtárgyalták. A szervezkedést a vidéken sok helyen akadályozzák, sokan a hivatalos közegektől való aggodalom miatt nem mernek pártügyekkel foglalkozni, tagdíjakat beszélni, sőt még fizetni sem. Néhol meg főképpen maga a magyarság sajnálatos közönye az oka az ellankadásnak és eredménytelenségnek. Ozsváth Árpád dr., Ürmösi József, Viola Sándor dr., Zoltán Sándor, Kakucs Ferencz szóltak hozzá a kérdéshez érdekesen és alaposan. Utóbbi azt javasolta, hogy majd a kellő időben, mikor a gyűlések tartása nem ütközik nehézségekbe, külön „repülő” bizottságok alakítsanak, melyek a lelkesedés felkeltését, a szervezés kezdő lépéseit eredményesebben fogják végrehajtani. Az eszmét a bizottság helyesléssel fogadta, s ezenkívül elhatározták, hogy a vármegye prefectusát az elnök kérje fel olyan értelmű rendelkezés kiadására, hogy a közigazgatási hatóságok és az alsóbb közegek a népi politikai megnyilatkozásait ne akadályozzák.

Az elnök javaslatára az intézőbizottság meleg köszönetét és elismerését nyilvánítja Sándor József képviselőnek az iskolatörvény (numerus klausus) képviselőházi tárgyalása alkalmával mondott nagyszabású beszédeért.

Ezután az intézőbizottság tárgyalta a kalotaszegi tagozatnak február hó 1-én Bánffyhadon tartott ülésében hozott határozatait, s a saját részéről a következő határozatokban állapított meg:

A Venczel Miksa által előterjesztett és határozattá emelt javaslattal kapcsolatban, a brassói nagygyűlésen jelen voltak nyilatkozatai után, megállapítja az intézőbizottság, hogy a nagygyűlésen Deutsche Gézával szemben, felszólalása során, nem történt olyan sérelem, ami utólagosan jóvátételre szorulna a vezetőség részéről, mert Deutsche Gézával szemben a vezetőség,

hanem meggondolatlan nyilatkozata folytán a nagygyűlés spontán kitört tiltakozó vihára akadályozta meg beszéde folytatásában.

A Kós Károly javaslatára hozott határozattal szemben megállapítják szintén a jelen voltak nyilatkozatai alapján, hogy a megelőző 3 évi működést felölelő jelentést az elnökség előterjesztette, a nagygyűlés azt a tárgyalás mellőzésével tudomásul vette. Annak előterjesztésére, vagy a felsorolt egyéb ügyekben új közgyűlés összehívása tehát nemcsak indokolatlan, de nem is áll jogában az elnökségnek, hogy a nagygyűlés határozatával szemben újabb határozat hozatalát provokálja.

A kalotaszegiek állásfoglalása cinikus malícia, amellyel a magyarság ellen jó szolgálatot tesznek a kor mányának, amivel azonban komolyan foglalkozni nem indokolt.

Mind ezek tárgyalásánál Ugron Zoltán, Elek Dániel dr., Viola dr., Nagy János, Nagy Lajos, Fazakas Miklós dr., Sebesi János dr. és Hinléder F. Ákos dr. szóltak fel előzetesen, az ügyeket minden oldalról részletesen megvilágítván.

Az iskolák kérdésénél úgy határoztak, hogy az autonóm iskolákkal szemben inkább a felekezeti iskolák fenntartását tartják kívánatosnak.

Az intéző bizottság ezután Bárdos Péter közérdekű határozati javaslatát tárgyalta, melyet a kalotaszegi tagozat szintén határozattá emelt. Ennek pontozatait a bizottság magáévá tette, az Ugron Zoltán alábbi javaslatának elfogadásával és hosszadással:

Ugron Zoltán javaslata.

A magyarság 90%-ának megélhetése Erdélyben és a többi Romániához szakadt területeken elsősorban a következő pontok megvalósításától függ.

1. Szüntessék meg, ha csak fokozatosan is, a gazdasági nyeretterményekre a kiviteli vámok, amelyek kiszámíthatatlan és megfizethetetlen adóként neheznek a földmivel minden terményére és az államaik ezekből befolyó jövedelme helyettesítését minden osztály jövedelmét egyaránt érintő, igazságosan kivetett adóval.

2. Szüntessék meg minden árura a szabadkereskedelem elvével össze nem férő, végtelen zaklatással és visszaéléssel egybekötött maximálás, mert míg ez az iparcikkeknél soha célra nem vezetett, a mezőgazdasági és ipari termelést derékban firtette. Építtessék fel a gazdasági élet, szakértelemmel és nem máról-holnapra, kapcsolódó intézkedésekkel, úgy, hogy az ország nagyságához és természeti gazdagságához mérten olyan kiviteli te-

rületté váljon, hogy az állampolgárok jövedelme és adófizető képessége olyképpen növekedjék, hogy igazságos, mérsékelt adózás mellett az államháztartás nélkülözhetetlen terheit elbirja. Ez az útja annak, hogy a kiviteli hónya alatt, a belföldi fogyasztó mérsékelt árért minden időben el legyen bőven belföldi nyeretterménnyel látva. Az azonban képtelenség, hogy az előállítási áron tartsa a fogyasztót a gazdaságközönség. A fokozott termelés alapja a virágzó kereskedelemnek és belföldi iparnak, mely a sűrű garast keresi és egészséges konkurenciával jutányos árakat vált ki.

3. Szaporítsanak fel annyira a fizetési eszközök, hogy azzal az ország gazdasági és kereskedelmi forgalma lebonyolítható legyen és a pénz ne képezhesse a szabadalmazott uzsora tárgyát egyes kiváltságos élvező bankoknak és cégeknek, végre családoknak és egyeseknek kezében. Ennek az eszköze a hosszú lejáratú külföldi kölcsön, mert a hosszú háború és a talán ezzel összefüggő hosszabb rossz kormányzás terheit nem viselheti egy generáció, mely testileg-lelkileg tönkrevan menve és a mindenféle válságok folytán anyagi erejéből ki van vetkőztetve.

4. A külföldi kölcsön legjobb forgalomba hozatali módja: a vasutak és posta, a termelést és kereskedelmet legjobban bénító, a fogyasztást drágító hiányos állapottának helyre állítása, mely oly módon szolgálja a fogyasztót és termelőt egyaránt, hogy a közvetítési költség alá szálljon, az áruk biztosítása meg teljes legyen. A technikai rész helyre állításával párhuzamosan fizetessék meg a közlekedési eszközök személyzete, munkájának és szakértelmének megfelelően, de aztán szabadítsák meg a forgalom minden a feleket érő zaklatástól, illetéktelen drágítástól és zsarolástól a legdrágább eszközökkel.

5. Szüntessék meg a jogbiztonság hiánya a föld és lakástulajdon felett, mert az ingatlanok tulajdonjogának ingadozása az ingó javak legmagasabb produktóját akadályozza és okvetlen leépítést von maga után a termelésben és ez általános nélkülözést idéz elő. Ily javakban a tulajdonjog szentségének a felfüggesztése csak óvatosan, gyors és teljes kártalanítás mellett hozható áldást és csak szilárd, félreagárazhatatlan, rövid határidőn belül végrehajtható, a szociális követelményeknek és a gazdasági viszonyoknak egyaránt megfelelő törvények közt válthatik a köz hasznára, ha az igazság és egyenlőség mellékezőpontok által nem zavartatik.

6. Állítsák vissza, illetve hozas-

sék be a szabad és zaklatásmentes hozzászólási jog és szabad elhatározás a községi gazdálkodásban és olyan követelések, amelyek az állam egészének érdekeit szolgálják, viseltessenek általa, beleértve a kulturális, közegészségügyi és közbiztonsági szükségleteket. Szűnjék meg mindenféle, nem országos, csak egyes országrészekre, egyes megyékre, járásokra, községekre kivetett díjak követelése, beszédese. Fizessük meg, egyenlő elvek mellett, minden hivatalos közegnek a megélhetését biztosító jó munkadíját, jó munkájáért, hogy ne legyen rosszul fizettség jogcím zsarolásra, illetéktelen összegek felszedésére, ajándékok kikényszerítésére, sem önként felajánlás, vagy látszólagos vásár alakjában és ha ilyen reábizonyul hivatalos közegre, büntetessék az ilyen hatalmával visszaélő statáriálistan.

7. Hozzassanak a törvények, rendeletek és hivatalos intézkedések összhangba a népelettel, mezőgazdasági, ipari és kereskedelmi szempotokkal, katonaság, közmunka, iskolázás, állami és egyházi ünnepek, adófizetés ideje stb. iránt.

8. Szabadittassék fel az állam biztonságát nem veszélyeztető gyülekezés, a mezőgazdasági tanulás és haladás érdekében, épp úgy, mint azon egyesülések céljából, melyeken a földművesek terményeik értékesítése, szükségletük beszerzése, megbeszélése céljából jönnek össze. Az ily gyülekezés legyen bejelentendő, ellenőrizhető, de nem megtagadható. Ugyanez az elv legyen irányadó más osztályoknál is, ha nem a személy és vagyonbiztonság, tulajdonjog, társadalmi rend feltorgatására, de a kulturális és anyagi haladás céljából gyülekeznek.

9. Szüntetessék meg minden zaklatás a nép és felsőbb oktatás terén és az legyen a mérvadó, hogy haszontalan okvetetlenkedéssel a nivó ne súlyodjon és az oktatás ne dráguljon az amugyis agyon terhelt szülőknél. Az alsóbb oktatás legyen mindenkinek a saját

nyelvén és a felsőbb oktatásban se törtezők az államnyelv tulajdos kiterjesztése az anyanyelv intenzív művelésének kárára. Különösen ne terhelteessék senki kiróvással olyan iskola javára, melyet használni nem kíván, hisz ha az iskolák nagyobb részét teljesen az állam tartja fenn, ahhoz úgy is hozzájárul a köz, az állami adókban és terhek viselésében.

10. Legyenek az állam primitív rétegeit érintő törvények, rendeletek és hirdetések szabatosak, világosak és félreértést kizárólag jól szerkesztve és tétessenek idejében úgy közzé, hogy bármely nyelvű kisebbség, ahol tömegesen él, saját nyelvén hozzáférjen. Történjék gondoskodás arról, hogy bármely anyanyelvű kisebbség, polgár, ahol a törzslakosság egy részét képezi, a hatóságnál is anyanyelvén boldoguljon, azt megértve és megértethesse magát szóval és írásban.

*

Az intéző bizottság Ugron Zoltán fenti javaslatát, indítványozó, továbbá Hinléder Ákos dr. és Sebesi János dr. hozzászólásai után magáévá tette, mert ha a kormányzat részéről a felsorolt kívánalmak honoráltatnak, a mai nyomorúságos helyzet enyhül s az élet terhe nem lesz oly elviselhetetlen, a milyen nyomasztó és elcsüggesztő most.

A köz érdekében kéri az intéző bizottság az Országos Magyar Párt elnökségét, hogy a javaslatban kifejtettek érvényre jutását minden módot felhasználva mozdítsa elő.

Egy kis fény az árnyban.

Szomorodott szívvel olvastam a „Pusztul a székely“ c. közleményt, melynek valóságáról sok sok alkalmunk volt meggyőződni. Az ivásra mindenféle jogcím kitaláltnak, de az sehol sem olyan visszatartó, undorító, mint az ugynevezett „halottitorozások“ kegyeltsértő pogány maradványaiban. Menyire be van pedig fészkelve a csuf

szokas a mi népünk életébe. Szabó Dezső „Az elsodort falu“ c. könyvében egy kissé tulozva, de a közeli való tényeket érintve írja le azt a szörnyűséges dárídót, melyhez hasonlók egy-egy ilyen torozáson végbemennek. A mellett, hogy kegyeltsértő az ilyen dárídózás a halott emlékére, költséges az élő hátramaradtoknak Számtalan olyan család van, a mely szükségét szenved azután a torozás miatt, vagy pedig adósságot vesz fel, csak azért hogy a közszokásnak eleget tegyen, félve a közvélemény elítélésétől. Mert a torozások költségei 1000 leutól fel felé a mód szerint 5—6000 leutig fel mennek. sőt volt rá eset egyik homoróvidéki faluban, hogy 13,000 leut toroztak el.

A mult évi unitárius püspöki vizsgálat alkalmával a püspökhelyettes ur mindenütt felhívta a gyülekezeteket, főleg azok presbiteriumait e csuf szokások leküzdésére, mert ő belátta, hogy a lelkészek, tanítók egymagukra hiába fognak neki, mert csak darázs-fészekbe nyulnak, ellenben egy hivatását, kötelességét megértő presbiterium összeköttetésekkel, felvilágosításaival könnyen diadalra viheti ez ügyet.

A homoródszentpáli unitárius egyházközségnek hivatását megértő presbiteriuma diadalra vitte ez ügyet.

A folyó évi első presbiteri gyűlésen az indítványok során előállott id. Molnár Lajos atyánk fia és indítványozta a torozások eltörlését, a mit a keblit tanács egyhangulag elfogadott. Azután egyházközségi gyűlés elé vitte az alábbi indítványt:

Tisztelt Közgyűlés! A mult nyáron itt járt püspöki vizsgálat a presbiterium figyelmét felhívta, hogy a „halotti torozások“ csuf és a halottak emlékére, kegyeltsértő pogány szokást igyekezzünk megszüntetni. Miután azóta magam is megfigyeltem és tapasztaltam, hogy a torozás telhetetlenségbe, erkölcstelenségbe súlyod s úgy a gyászoló keservesek, mint a jobb érzelű emberek botránkozataira szol-

gál, ezért indítványoztam a presbiteri gyűlésen a halotti torozások megszüntetését. Hozzuk be gyakorlatba szász nemzetiségű testvéreink amaz eljárását, hogy osszuk be a falut 4—5 szomszédsági csoportba s minden csoport a maga körében eső halottnak — kirendelt emberei által — sirt ását, az eltemetésnél segítkeznek, de a háznál semmiféle kínálgatás, torozás nem szabad legyen.

A presbiterium ezen indítványomat egyhangu határozattal elfogadta s midőn a közgyűlésnek is előterjeszttem, gondoljuk meg, kedves atyfiak, hogy a halottak emléke nem kívánja az eszemiszom, dinom dánomot, nem kívánja, hogy ott, az ő emlékére némelyek úgy leigják magukat, hogy haza kelljen őket hurcolni. Sokkal inkább és keresztényi kegyellel megtiszteljük emlékeiket, ha felhagyunk ez idejét mult szokással s a torozásra kidobott pénz vagy megmarad ott, a hol szükség a szegénység pótlására, vagy pedig a hol jobb mód van, az elhalt kedves halott nevét emléktárggyal, vagy alapítvánnyal megörökítjük.

A közgyűlés az indítvány nemes irányzatát megértve, azt egyhangu lelkesedéssel elfogadta s kötelező aláírással kimondotta, hogy többet torozásokat nem fog tartani.

Az azóta lefolyt egy nagyobb szabású temetés torozás nélkül folyt le. B.zonyosságán az idők jeleit megértő e falu népének, a kik abba a borus látóhatárba — mely a pusztulás árnyait hozza mindenfelől — egy kis fényt derítettek azáltal, hogy egy ivásra való alkalom eltüntetésével s ezáltal egy keresztényibb szokás megvalósításával példát mutattak.

i. j.

A Polgári Önképző Egylet
március 22 én, vasárnap delután 3 órakor az egylet helyiségében tartandó évi rendes közgyűlésére minden tag megjelenését kéri a Választmány.

A gyilkosságokról s azok okairól.

— Vosska István dr. államügyész felolvasása a helybeli Öttagregylet március 11-iki estélyén. —

A világ összes büntetőtörvénykönyvei megegyeznek abban, hogy a legnagyobb bűnnek a gyilkosságot jelölik meg s a legsúlyosabb büntetéssel sújtják azt. S az összes büntetőtörvénykönyvek majd nem teljesen megegyeznek a gyilkosság fogalmának a meghatározásában is, t. i. hogy a gyilkosságot az követi el, aki embert előre megfontolt szándékkal megöl.

Gyilkosság! Mily rémesen hangzik már a pusztá szó is! De mennyi vel rémesebb, mennyivel borzasztóbb maga a cselekedet! Előre megfontolva kioltani egy embernek az életét, elvenni tőle azt, amit az Isten adott neki, elvenni tőle azt, amit nem nyerhet vissza többé. Soha! Egyetlen fejsze-csapással, vagy késszurással szerencsétlenné tenni egyszerre két családot is. Mert hiszen a gyilkos a rémes tett véghezvitelével nemcsak a meggyilkolt egyén családját borítja gyászba, hanem bánatot, keserűséget, szerencsétlenséget hoz a saját családjára is, mert bizony az életfogytiglani, vagy a 15—20 évi fegyház sokszor nagyobb csapás, mint maga a halálbüntetés.

Mélyen Tisztelt Hölgyeim és Uraim! Hatodik éve már, hogy udvarhelyi lakos vagyok. Ez alatt az idő alatt sokszor léptem a pódiumra a különféle estélyeken. Vagy muzsikáltam, vagy a vidámságot keltő konferanszié szerepét töltöttem be, vagy különféle derűs han-

gulatu felolvasásokkal igyekeztem önként szórakoztatni. S ha most mégis arra kérem önöket, hogy jöjjenek velem egy pár percre az átszurt mellű, sápadt arcu meggyilkolt halottak birodalmába, hogy jöjjenek velem a megfojtott feleségek, a felakasztott férjek, a megcsontított véres hullák közé, úgy annak igen fontos oka van.

S ez az ok nem más, mint az a szomorú tény, hogy a gyilkosságok, emberölések s az ember élete elleni delictumok a háboru utáni években megsaporodtak, kicsiny vármegyénkben pedig ezen bűncselekmények az elmúlt 2—3 évben az összes bűncselekményeknek ijesztően nagy százalékát képezik.

És ha így van, akkor nekünk, akik hivatali, szellemi, vagy vagyoni kvalifikációnknál fogva arra vagyunk hivatva, hogy oktassuk, vezessük a népet, szent kötelességünk, hogy vizsgáljuk, kutassuk, mik is az okai ennek az épp oly elszomorító, mint elrémítő tünethetnek s hogy az okokat megtalálva, mielőbb orvosolhassuk a viszonyokat, megakadályozhassuk a baj tovább terjedését.

És én meg vagyok győződve, hogy nem árt, ha mindezekről a nagy közönség is tudomást szerez, hiszen a baj orvoslásánál az egész társadalom munkájára és támogatására van szükségünk.

M. T. Hölgyeim és Uraim! Egy német közmondás azt mondja: „Jedes warum, hat sein darum“. Rossz magyarsággal lefordítva: „Minden miértnek meg van az azértje“, vagy jobb magyarsággal lefordítva: „Semmi sem történik a világon ok nélkül“.

Amikor a gyilkos kezébe veszi a

hideg szerszámot s elhatározza, hogy kiontja azzal felebarátjának a vérért, mindig valami ok vezet, valami célt akar elérni, valami készletit őt arra, hogy gyilkoljon.

Nézzünk csak néhány esetet!

A recsenyédi méregkeverő asszony a szeretőjével egyetértve, előbb megfojtja a szeretőjének a feleségét s azután arzénnel megmérgezi a saját hitest, csak azért, hogy házasságot köthessen a szeretőjével, de úgy, hogy a 2 család vagyonát képező alig pár holdnyi birtok az ő kezükbe kerüljön. S mint-hogy még az apósnak is van egy pár holdnyi földje, ő is utban van, őt is arzénnel akarják meggyilkolni, de sikertelenül, mert gyalázatos tettük kiderült. Most életfogytiglani fegyházban sanyilódnak.

A kadácsi feleséggyilkos különváltan él a feleségétől, de a törvény szerint még nincsenek elválva. Az asszony tartásdíj miatt pereli az urát, a bíróság méltányosnak találva az asszony kérését, havi 20 koronában állapítja meg az asszony és a 2 gyermek tartási és neveltetési díját. A drágaságra való tekintettel ezt a díjat a bíróság előbb havi 100 koronára, majd közvetlenül a gyilkosság előtt havi 116 leura emeli fel. A férj soknak találva ezt az összeget, megfélebezi a bíróság döntését s amikor látja, hogy a felebbezés hiábavaló, revolverrel éjaek idejébe beront a felesége lakására, lelövi az asszonyt, lelövi a nagyobbik fiut, ráló az alig 6 éves kisebbik fiura is, aki megsebesül s halálfélelmében az anyja holtteste mellé buvik. A gyilkos még pár percig figyel s minthogy senki sem mocsan, abban a hitben van, hogy most

már véglegesen elintézte a tartásdíjat. A kisebbik fiu azonban reggel mégis kimászik az anyja és bátyja vérbefagyott hullája közül s rémülten meséli el az apa borzasztó tettét a szomszédoknak. Ez a gyilkos is életfogytiglani fegyházban sanyilódik. Ezeknek a hulláknak a boncolását talán soha sem fogom elfelejteni.

A szentegyházassalvi gyilkos aktájában egy egész sereg szerelmes levelet találunk, amelyben a vagyonos, de már öregedő áldozat fiatal felesége biztatja a gyilkos szeretőt. A férj féltékeny lesz s amikor egy este feleségét nem találja a családi házában, keresésére indul, de vesztére, mert az éjszótéjében ismeretlen tettesek fejzecsapásokkal agyonütik. Akkor még csupán csak a szerelmes levelekre támaszkodva, letartóztatuk a szeretőt, aki 3 hónapig tagadott, a 4-ik hónapban azonban a bizonyítékok láttára beismerete, hogy ő ütötte agyon a férjet.

A homoródmási szép szál legény a korcsmai tánc közben szólalkozik össze a többi legényekkel. Szóvaltál! Pofonok! Bicska. S 5 perc mulva már az egyik legény kiterítve fekszik siránkozó szülői házában.

A szenttamási fiatalaság a korcsmában összeszólalkozik a tibódi fiatalasággal egy semmiségen. A veszekedést azonban sikerül még ott a korcsmában befejezni minden baj nélkül. De amidőn a korcsmát elhagyják, csupán csak azért, hogy miért szolt bele a tibódi fiu a szenttamásiak dolgába, újabb szóváltás, majd bicskázás keletkezik az ittas fiatalok között s az eredmény: 1 halott, 1 súlyos sebesült és 3 letartóztatás.

(Vége a jövő számban.)

Gondolja meg, mielőtt sonkát, szalámit, tea-vajat, szárdinát, gyümölcs- és hús-konzerveket, finom deszerket, főző, főltött és kaphat...
többet csakaládát akar vásárolni

Megnehezült

az idők járása Románia iparosai felett. A gazdaságot válsággal fenyegető pénzkrisis a tőkét nélkülöző iparost szintén válságos helyzet elé állította. A nagy hű hóval beharangozott kispári kölcsön ügye is ellaposodott, sőt mi több, úgy látszik, számunkra meg is halt. Pedig hát hogy fellélekztünk a segítség hírére, mely az utolsó 24 órában jött volna. Ebből is kiábrándulunk, a valószínűség látszata szerint. Hogy pedig helyzetünk még elviselhetlenebbnek és türethetlenebbnek látszik, belekomplikálódik az üzletkérdés. Jókora része iparostársainak bizonyára nem rendelkezik saját üzlettel, és így azt kénytelen bérletbe bérteni. A folyó év május hava azonban a bérletek ügyében is egy alternatív terminus, amennyiben a tulajdonos vagy benne hagyja bérletét uzsorabér mellett eddigi üzletében, vagy pedig — sőt ez gyakoribb eset, — ki van téve üzletéből és egyúttal ki van szolgáltatva az üzlettulajdonos kényekedvének.

Miután a bérletek meghosszabbítására vonatkozólag ez ideig semmi intézkedés nem történt, sőt kompetens személyek ily irányú nyilatkozatai után ítélve, nem is fog történni, el lehetünk készülve iparunk válságának — további fokozódására. Erre pedig nem mulasztathatjuk el felhívni a magas kormányfigyelmet. Ha válságba kerül az iparosostály, apad az adó-alany, nő az elegetlenség, a mivel a kormánynak mind számolnia kell. Itt az ideje az üzletbérek kedvező megoldásának, mi ha elmarad, óriási csapás zúdul ránk, üzletbérli iparosokra. Majd a csőd statisztikája fogja az e téren bekövetkező hanyatlást szemléltetően feltüntetni, ha kellő időben meg nem hallják segélykiáltásainkat. Lépjünk sorompóba és indítsunk akciót a boltbérek rendezése tárgyában. Hogy e téren mily módozat volna a leghelyesebb: deputálás, memorandum, avagy csatlakozás az üzletbérli kereskedők ily irányú mozgalmához, azt szaktársaim és a tek. szerkesztőség hozzászólására bocsátom. Tény az, hogy a kérdés égető és mint ilyennek megoldása soronkivüli sürgősséget kíván. — k.

Gonoszul

kitervelt gyilkosság történt ismét, a melynek egyik mozgató rugója most is a féktelen haszonlesés, a kapzsiság volt.

Deák András 53 éves, jómodu abásfalvi székely gazda már a múlt év októberétől fogva, beteges, félszeg feleségét elhagyva, családjától megkülönbözve élt, szintén saját házában, egy csinos és fiatalabb özvegy asszonnyal költözve össze. Emiatt 25 éves Ferencz nevű fia, ki bár maga is családos ember: anyjával együtt lakik, többször szemrehányást tett atyjának. Bizonyára aggódott a vagyonért is, hogy azt az öreg az özvegyre iratja, vagy pazarolja. Talán ez a viszálykodás kelthette fel először az öreg Deák láb alól eltevésének gondolatát a fiában, vagy Magosán Artimon közegbeli, a törvénnyel sokszor összeütközésbe került egyénben. (Hogy ki volt a kezdeményező — azt a vizsgálat fogja eldönteni.) Egyelőre annyi a megállapított valóság, hogy ketten megegyeztek abban, hogy Magosán a Deák Ferencz által ígért 35.000 leu ellenében elteszi láb alól Deák Andrást. Mindennél nagy elonyt ígért az is, hogy az öreg Deák és Magosán sokszor voltak együtt, egy házában, illetve: pajtában is aludtak, lévén Magosán az öreg korcsmahelyiségének bérletje is.

A f. hó 14-ére virradó éjjel történt, hogy az öreg Deák, mint szeszkezdülő ember, ismét későn ment haza, mire Magosán felbredvén, pálinkával kínálta, mit az öreg akkor nem fogadott el. Reggel 6 órakor azonban, ismételt kínálásra felhajtotta a másféldecinyi folyadékot, melyet rossz ízűnek talált. Ezt leöblíteni a közeli korcsmába ment, ott azonban hirtelen görcsök fogták el, s nagy kínok között rövid idő alatt meghalt, miután előbb rávallott Magosánra, hogy az itatta őt meg. Közben Magosán, ki pillanatra szintén átvetődve a korcsmába, látta tette eredményét, eltűnt. Mint később kiderült, előbb a fiatal Deákhoz szaladt, tőle pénzt kért, egyideig a padlásra rejtőzködött, majd másnap éjjelre Gyepes községbe ment egy ismerőséhez, s onnan be jött ide Udvarhelyre, magának védőt keresni. Itt azután — a hatóságok az esetről már értesítve lévén — Crăciun rendőrprefectus elfogta.

Eleinte tagadott, majd Szabó Géza dr. vizsgálóbíró erélyes és ügyes vallatására megtört és bevallotta bűnöségét, azzal együtt, hogy tettét a Deák Ferenczkel való megegyezés folytán követte el. Megjelölte a helyet is, ahová a mérgező strichnint tartalmazó üveget elrejtette. Vallomása alapján, izgalmas szembesítés után, letartóztatták Deákot is, ki szintén megtört és vallott.

A hulla boncolását, bizottság jelenlétében, Sárbu dr. tiszti főorvos és Román dr. körorvos hétfőn végezték el.

Jelinek Antal képkiallítása.

Megnyerő, csendes beszédű egyéniség, mint ember, Jelinek Antal, Marosvásárhely volt magyar h. rendőrfőkapitánya — és ilyenek a ref. kollégium új épületének 2. emeletén kiállított festményei is. Tulzó egyéniségek, merészen modern kísérletezések sem meg nem ráznak, sem fejcsóválásra nem késztetnek. Ellenkezőleg: könnyű ecsetkezelés, csendes harmonia, többnyire derűs és élénk színek gyönyörködtetnek mindenfelől. Különösen a szabad természetet szereti s egy-egy hangulatos tájfelvétel a legtöbb itt látható akvarellje. Naplementés ratosnyai képe a refl. x. fenysütés aranyos lilás árnyalatainak finomságával kap meg. Mezőségi képe finoman göndörödő felhőivel, szóvatai magyar kapuja, marosgyörgyi és néhány más tájképe hangulati kedvességével, naposságával s többnyire szepen sikerült távlatával vonza a szemet. Általában a felhők, a sejtelmes tónusok könnyed valóságossága meg van a legtöbb képen s ez teszi kedvessé a marosvásárhelyi barátok templomát fölölő térészletét is. Néhány csendéleten különösen a csipkés kézimunka finom esése vall az ecset rutinos kezelőjére. T. L.

SPORT.

A Hargita football-csapata vasárnap az eredeti tervtől eltérően, nem itthon, hanem Segesváron játszik barátságos mérkőzést a Turnvereinnal. A bajnoki mérkőzéseket hisorsolták, s a sorsolás szerint, a Hargita első ellenfele f. hó 29-én a C. F. R. lesz Brassóban. E mérkőzés elhalasztása érdekében lépések történtek, úgy hogy kilátás van arra, hogy a jövő héten a T. V al (Udvarhelyt) lejátszható lesz a revans mérkőzés.

A Hargita T. E. közgyűlése 30 án d. u. 6 órakor lesz, a Zsigmondovics-féle étteremben, a következő program mellett: 1. Elnöki megnyitó. 2. Titkári jelentés. 3. Kutató jelentése a football szakosztály működéséről. 4. Turista jelentés. 5. Évi zárszámadások megejtése. 6. Gazda jelentése. 7. Határozat a felmentésre nézve. 8. Új tisztikar választása. 9. Költségvetés megállapítása. 10. Sportprogram megállapítása. 11. Indítványok. A közgyűlést társas vacsora követi, melynek részvételi díja 55 leu.

HIREK.

Március 21.

Becsek Aladárné.

Mint villámcsapás az életerős fát, úgy ragadta ki közülünk a könyörtelen halál e sokra becsült név viselőjét. Sarja a művészetért, szépért, jóért rajongó szász családoknak, mely értékek benne meg sokasodva mutatkoztak. Élete csupa szín, csupa jószág, ahol megjelenik, oda melegség költözik, csak úgy osztja szívének gazdag tárházából a lelki kincseket. Egész egyénisége arra predestinálja, hogy vezető tényezője legyen a kulturának és humanizmusnak. Mint egészen fiatal asszonyt már tisztviselői közé választja a helybeli Jótékony Nőegyesület, melynek majdnem egy negyed századon át tisztviselője és egyik legerősebb oszlopa. 1901-től 1912-ig választmányi tagja, 1912—1917-ig elnöke, 1917—1921-ig elnöke, azután tb. elnöke és f. év február 25-ike óta újból aktív elnöke. Nincs még egy név, amelyiket többször találunk fel a nőegyesület annaleseiben, mint az övét. Nemcsak gondolatokat vet fel, terveket sző, hanem a nőegyesület munkáiban fizikailag is előjáró. Egy egy előadás rendezésekor képes reggeltől késő estig a rendezés munkálataiban a legdurvább munkától a legfinomabbig részt venni. Türeleme határtalan, nemes lelkén nem tudnak sebet ütni az emberek üszurásai, s mindenkihez egyformán kedves, mindenkit elragadó. Haza pedig valóságos bucaujáró hely a szegények számára. Ő minden szegényt ismer, minden arra érdemes ügyét felkarolja a legnagyobb gondjal közre tartozik, hogyan tudná a szegények havi segélyösszegét felemelhetni.

És ez a nagy, igazi nemes lélek hagy itt minket örökre akkor, amikor egészsége helyreállítva új életre tudná kelteni a gyengülő egyesületet, amikor néhány hónap sikereiből arra mertünk következtetni, hogy a nőegyesület aranykorszaka kezdődik. Itt hagyja a forrón szerető férjet, a sok kedves rokont és ismerőst, egy gyógyíthatatlan sebbel mindnyájunk lelkében, de egyúttal egy kedves nő soha el nem emésző emlékével.

E drága szív f. hó 19-én d. u. 1/2, 6 órakor szűnt meg dobogni, a most országszerte uralkodó náthajárvány áldozataként. A mindenkit megrendítő halálesetről a gyászoló család és a helybeli Jótékony Nőegyesület adtak ki szomorú jelentést. Mint értesülünk, a megboldogult barátai és tisztelői körében koszorúmegváltás címén gyűjtés indult meg egy az ő nevét viselő jótékony célu alapítvány létesítése érdekében. (Cs.)

Házasság. Sándor Ignác és Adorján Rózika f. hó 14-én, szombaton házasságot kötöttek.

A harangszentelési szentmise alatt, mely szerdán d. e. 10 órakor kezdődik, Benedek Géza dr. szőlőnékel fog szerepelni.

Halálozás. Lukácsfy Anna f. hó 18-ikán, 62 éves korában városunkban elhunyt. Az eset tragikusságát fokozza, hogy az elhalt testvére volt a múlt héten elhunyt Lukácsfy Kristóf pénzügyi főtisztviselőnek.

A siguranca-főnök felmentése. B. Ádvanu Corael helybeli siguranca-főnököt állásától felmentették. Hir szerint, a felmentésnek politikai, vagy személyes háttere van. Anélkül, hogy ezt alaposabban ismerünk, meg kell állapítanunk, hogy a felmentett főnökben, személyes érintkezéseink folyamán, szívélyes modoru, előzékeny férfiut volt alkalmunk megismerni.

Szilágyi M. Dózsa, premontrai tanár, aki március 12—15-ig a helybeli róm. kath. főgimnázium ifjuságának lelkigyakorlatokat tartott, a nagy közönség számára is tartott naponta két-két konferencia beszédet, amelyeket állandóan nagy számú közönség hallgatott végig. Sorra kerültek az emberi lét nagy kérdései; a lelki élet szépségei, a társadalom mai hibái: a

divathóbort, a megszólás, a rágalom, a szexuális kérdés stb. Gazdag tapasztalat, nagy tudás, meggyőző érvelés, magával ragadó szóbeli elokvencia és igazi tartalmaság jellemezték a beszédeket, amelyek mindenkiire lenyűgözően hatottak és új elhatározások csiráját pezsdítették meg a lelkekben.

Az Aranyembert, Jókainak ezt a poétikusan szép drámáját, közbe jött akadályok miatt hétfőn és kedden este 8 órai kezdettel adják elő műkedvelőink, gyönyörű díszletezéssel és bizonyára nagy sikerrel is. A hétfői előadás egész helyáras, a keddi pedig félhelyáras lesz. A közönség pontos megjelenését kéri mindkét előadásra, hogy az előadások idejekorán megkezdhetők legyenek.

Közös József napot tartott a Szabó Károly féle vendéglőben a városnak mintegy 20 Józsefe, ami rendkívül sok barátot és tisztelőt hozott össze, kik a jó sör és bor mellett a népszerű Józsefeket, élükön Körtvélyfay tanácsossal melegen, sok felkészítővel is ünnepelték.

A helybeli róm. kath. egyházközség március 25-én, Gyümölcsoltó Boldogasszony napján harangszentelési ünnepséget rendez, a következő műsorral: 1. Déllelőtt 11 órakor az ünnepélyes nagymise után a templom előtti téren: 1. Veni Sancte... 2. Biró Lajos, a Harangbizottság elnöke felkéri Pál István prelátus urat a harangok felszentelésére. 3. A harangok megáldása. 4. A harangokra koszorút helyeznek: az egyházközség és egyháztanács nevében: Tamás Albert, b.) az Erd. Róm. Kath. Népszövetség helyi tagozata nevében: Hinléder Fels Ernő dr. c.) az Oltáregylet nevében: Florián Kristófné, d.) a felnőtt leányifjuság nevében: Hanna Mancsi, e.) a háboruban részt vett hős katonák nevében: ifj. Balázs Dénes volt 82-ös őrmester, f.) a leánytanulók nevében: Ferentzy Annuska, g.) a fiutanulók nevében: Fuchs József. 5. Pál István prelátus-plebános zárószava. 6. A harangok felhelyezése a toronyba és ez alatt Te Deum a templomban. — Délután 5 órakor a főgimnázium tornacsarnokában: 1. Nyitány. Előadja a főgimnázium zenekara. 2. Megnyitó beszéd. Mondja: Pál István prelátus-plebános. 3. P. Jánossy Béla. Az új harangok köszöntője. Szavalja: Pillich Janka. 4. Énekel: Jakó Albertné, zongorán kíséri Puhár Ilona. 5. A szent Miklós-templom régi és új harangjai. Ismerteti: Biró Lajos. 6. Játsszik a Filharmonikus Társaság szalonzenekara. 7. Ujlaky János: Ünnepi ének. Szavalja: ifj. Biró Lajos. 8. Énekel a Székely Dalegylet. A rendezőség kéri a közönséget, hogy a délelőtti ünnepélyen a rend fenntartására mindenki ügyeljen és a harangok felhúzásakor senki a torony közelében ne tartózkodjék. A délutáni ünnepélyen a belépődíj tetszés szerint a harangok felszerelése költségeinek a fedezésére.

Egyházi adókiivetés. A református egyház keblitanácsa ez uton is tudomására hozza az egyház tagjainak, hogy az 1925. évi egyházi adó ki van vetve és a lista még nyolcz napig a lelkészi hivatalban közszemlére van kitéve. Ez idő alatt bárki megtekintheti és élhet felebbezési jogával.

Köszönet nyilvánítás. Mindazoknak, akik felejtethetetlen halottunk, Lukácsfy Anna temetésén részt vettek, részvétüket bármilyen alakban nyilvánították; hálás köszönetet mond a gyászoló család.

Ebert köztársasági elnök temetése, nagyváradi, szegedi, kassai, kolozvári és zilahi aktuális felvételek adnak különös érdekességet a Vasárnapi Ujság e heti számának. A szövegrészben irodalmi szenzáció Antalffy Eodre Ezeregyéjszakája fordítása arab eredetiből, mely ebben a formában magyar nyelven még nem jelent meg. Szerdékényi regénye és az irodalmi karrikatura-sorozat folytatódik, novellák;

67 verseket hoz ez a szám Barbusse től, Kocsis Lászlótól, Bartalis Jánostól, Krúzselyi Erzsébettől és másoktól.

A Szimfonikus Zenekar f. hó 14-iki estélyére kisszamu közösség jött össze, s így az érdeklődés sehogy sem állott arányban a társaság által kifejtett igyekezettel. Talán a közönség sokféle igénybevétele is okozta a közönyt, de valószínű, hogy ma még egyáltalában nincs elég közönségünk két hasonló egyesület kellő felkarolására. Az estély sikerült számai: Brădeanu Coraél — zenekar kíséret melletti — és Kiss Elek — Ébertaé zongorakísérete melletti — hegedűszóli, — precíz játék, melegség jellemezték mind a kettőt; a megszokottan szép és hatásos volt a Székely Dalegy let énekszám, Kovács Erzsébet finoman előadott tétele, az erőteljes, szép hangú Gh. Gighinita énekszám, végül egy Haydn-szimfónia előadása. Kiss Elek ismét jó karmesternek bizonyult.

x Sok pénzt nyernek, kik a világhírű *Victoria* kertészeti komolyan gyümölcsfákat, rózsákat kívánnak rendelni és gyümölcsfáikat tisztítani, metszteni, gyógyítani kívánják. Jelenték irásban is azonnal nekem *Böggői Demeter Domokos* írónak Muzeni, Odorheiu.

A Haják, Zeisemann, Marthy művészek által rendezendő 28-iki hangverseny értékes és szép programja a következő: 1. Mendelssohn: Zongoratrió. Nr. 2 C moll. Előadja: Haják K., Marthy P., Zeisemann R. 2. Tschai-kowsky: Chant d'Autumn b.) B-ethoven: Menuett. Cello solo. Előadja Marthy Pál. Zongoránál Zeisemann R. 3. Vieuxtemps: Ballade et Polonaise. Hegedű solo. Előadja Haják K. Zongoránál: Zeisemann R. *Szünet.* 4. R. Schmaninoff: Prélude. Chopin: Fantasia Impromptu (Cs moll) Zongorán előadja: Zeisemann R. 5. Goens, v. Daniel: Romance. b.) Fauré: Scyllenne. c) Popper D. Mazurka (G moll) Cello-solo Előadja Marthy Pál. 6. a) Pugnani: Praeludium et Allegro. b) Kreisler: Caprice Viennois. c) D. Ambrozio: Canonetta. d) Hubay: C-árda-jelenet. Hegedű solo. Előadja Haják Károly. Zongoránál Zeisemann R. — Az estély iránt nagy az érdeklődés.

A Filharmonikus Társaság jövő heti próbái: hetfőn: szoprán, alt, szerdán: tenor, basszus, péntek zenekar. Ugy a régi, mint a most felkért új tagok pontos megjelenését kéri a vezetőség.

x A bárányhus kilója 36 leu id. Kassay Deneşnél Str. Principesa Elisabeta (Bethlen-utca) 27. sz. alatt.

A Székely Dalegyet által husvét másodnapján előadandó Tul a nagy Krivánon című daljáték előadására a próbák serényen folynak, a rendezőség mindent elkövet, hogy Farkas Imrenek ez egyik legnagyobb sikert elért daljátékát színre hozza. Amennyiben a dalegyet és a város legjobb műkedvelői vállaltak szerepet, biztosra vehető, hogy a darab egy pár kellemes estélyt fog szerezni a város műpártoló közönségének. — A jövő heti próbák: vasárnap d. u 3 órakor I. II. III. felvonás, hétfőn I. felvonás, kedden II., szerdán III., csütörtökön I. II. pénteken II. III., szombaton I. II. III. felvonás. A próbákra minden szereplő pontos megjelenését kéri.

x Keresek és ajánlatot ármegjéllésével kérek: Erdélyi vármegyék és városok leírása és monografiája Orbán B. Székelyföldreírása Levélbeli ajánlatot kérek. *Keszey Albert* könyvkereskedő Cluj Kolozsvár.

KÖZGAZDASÁG.

Az udvarhelyi börtönképi vásárra igazán reá lehet mondani: börtön vásár. Az állatvásár most sem sikerült, mert nem vásár az, a hol 2—3 száz pár ökörből elkél 12—15 pár, s nem vásár az sem, a mikor nagy tenyércsapkodásokra összefut a félvásár s a végén kiszül, — hogy csak csődület volt, s vásár nem jött létre.

Az állatvásár nem sikerülvén, tehát a kirakóvásárnál is volt ugyan

nagy sokadalom — lapos erszénnyel s a legcsékélyebb vásárló kedvvel. Sokszor végignézttem már vásárokat, de annyi elkémszedett arcot soha sem láttam, mint most, s csodálatos, — olyan kevés részeg embert sem láttam soha, mint most, — hiába, az emberek még a jövő reményiségének medvebőrre sem tudnak inni.

Piaci árak: buza 200—220, roza 150—160, árpa 130—140, zab 65—72, tengeri 82—85, burgonya 28—30 leu vékánkint. V-6.

A Vármegyei Gazdasági Egyesület közgyűléséből.

A Gazdasági Egyesület f. hó 17-én a gazdaközönség élénk érdeklődése mellett tartotta meg tavaszi közgyűlését.

A titkár jelentésében kiemelte, hogy annak, hogy az egyesület nem fejthet ki oly munkát, mint az előző években, okai: egyrészt, hogy a háboru folytán elvesztette vagyonának a nagyrészét, hogy a hatóságok részéről még mindig bizalmatlansággal kezeltek s főleg az, hogy a háboru károsan alakította át a közönség világnézetét. Amíg a háboru előtti ember ideális célokért önként akart is, tudott is áldozni munkát, időt, pénzt, addig a mai — főleg a fiatalabb nemzedék — csak élni, csak jól élni akar, a jó élet alatt értve a világi örömlök hajszolását.

A zárószámadás 31,779.04 leu készpénz, 85,579.85 leu érték, összesen 117,358.89 leu bevétel, 31,308.53 leu készpénz, 13,696.55 leu érték, összesen 45,005.08 leu kiadással, 1925-re átmenő 72,353.01 leu vagyonnal zárul.

Sajnos, e vagyonnak jelentékeny része még mindig nem kamatozó állampapirokból áll és így az eredményes munkálkodásnak legfőbb mozgatója: a pénz hiányozni fog ez évben is, főleg minthogy a cristuri bikakiállítás és vásáron eddig szedett 2% os jövedelem szedésétől is eltiltatott, elvételvén tőle azon, még a mult század 80-as éveiben a kereskedelemügyi minisztériumtól adott jog, hogy e kiállítást ő rendezze és az eladott állatok után 2% ot szedessen, mely jogot majd 40 éven át gyakorolta, annak szedésére az 1003/5—1924. sz. törvényszéki végzéssel sankcionált alapszabályai is felhatalmazták. A mult évben e címen a rendezést tőle átvett várm. állattenyésztési bizottság 6651.25 leu utalt ki, mely összeg 500 leu jutalomdíj levonásával a háboru alatt elvesztett üszőalap helyreállítására fordítani határozatott a közgyűlés által, mely üszőalapból a kisgazdák százei kaptak két év alatt visszafizetendő kölcsönöket, melyekből az egyesület által a szomszédos vármegyék és a külföldön vásárolt elsőminőségű üszők és borjúzó tehenekeket vett a kisgazda.

Elnökké egyhangú lelkesedéssel ifj. Ugron Ákos, alelnökké: Sebosi János dr. és Elek Dániel dr., tiszteletbeli alelnökké: Hlatky Miklós választottak. Általok reménylik az egyesület tagjai, az egyesületi életben mutatkozó akadályok s a politikai tényezők részéről nyilvánuló bizalmatlanság elhárítását.

x. y.

Kiadó: a Könyvnyomda Részvénytársaság Odorheiu (Székelyudvarhely)

Nyilttér.

E rovat közleményeiért a szerkesztő nem vállal felelősséget.

Nyilatkozat.

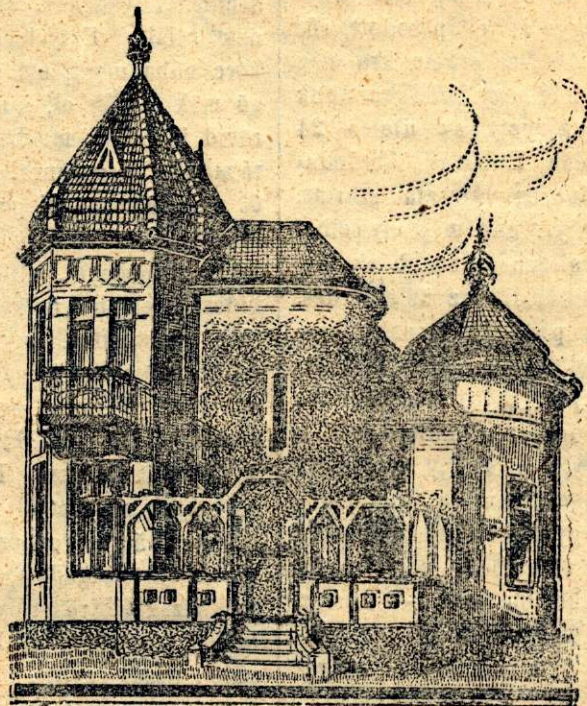
Alulírott ki nyilatkozatom, hogy Izsák Sándor törvényszéki irodagazgató urat folyó hó 14-én félreértés folytán megsértettem, miért ezután tőle bocsánatot kérek.

Radó.

A legolcsóbb házat

mi kipáljuk önnek. Erdély szívében, Kolozsváron, a legszebb villanegyedben fekszik és mindössze

200 lej

10 évig adómentes!

Tehermentes!

Rekvirálásméentes!

Még ez évben beköltözhető!

befektetéssel bárki megszerezheti, akinek egy kis szerencséje van. mert ez a ház kisorsolásra kerül. Áll 5 szobából, 2 előszobából, fürdőszoba, 2 cselédszoba, konyha, kamara, mosókonyha és mellékhelyiségekkel.

Huzás 1925 május 29-én

közjegyző és hatósági közegek ellenőrzése mellett, a legteljesebb nyilvánosság előtt.

Sorsjegyek kaphatók:

Odorheiu-Udvarhelymegyei Takarékpénztár Részv.-társaságnál.
Székelyudvarhelyen: „SZÉKELY KÖZÉLET” kiadóhivatalában.
Cristur-Székelykereszturi Bank Részvénytársaságnál.
Székelykereszturon: Udvarhelymegyei Takarékpénztár Részvénytársaság székelykereszturi fiókiintézetében.
Szemerjay Károly papirkereskedésében.

Vagy a főbizományos **SIROCCO** hirdetői, grafikai és általános kereskedelmi vállalatnál
Cluj-Kolozsvár Str. Reg. Maria (Deák Ferencz utca) 14 szám.
Ne fogadjon el sorsjegyet ellenőrző szelvény nélkül.

Tipografia S. A. din Odorheiu

execută tot felul de imprimate cu prețuri foarte moderate.

Atelierul:

Bul. Regele Ferdinand Nr. 14.

Eladó olcsó házak.

Nyilvános bírói árverésen a telekkönyvi hatóság helyiségében folyó évi április hó 6-ikán eladjuk a Str. M. Viteazul (Király-u) 15 sz. alatti két lakóházat beltelket. Dr. Kassay és dr. Pál ügyvédek.

Eladó házak:

Str. Regele Carol (Orbán Balázs-utca) 10—12—14 szám alatt és Balthori-utca oldalon házelkek kő felülépitménnyel. Eladó az egész épület-tömb, amely áll három lakóházból, egy üzlethelyiségből és 15 kőraktárból, amelyek között kevés átalakítással lakóházaknak megfelelők. —

Értekezni lehet:

őzv. dr. Borosnyay Pálnénál Főter 7 szám.

Ugyanott eladó Homoródon levő villa, félig kész állapotban.

Judecă oria de ocol Cristur secția cf. Nr. 2885—1924. c. f.

Extract din publicațiune de licitație.

In cererea de executare făcută de următorul Firmei Hofmann G. și Comp. din Timșoara contra următorului Ludovic Szilveszter, Judecătoria a ordonat licitațiunea execuțională în ce privește imobilele situate în comuna Tărcăști circumscriptia judecătoreie ocolului Cristur cuprinse în cf. a comunei Tărcăști Nr. 171 protocolului cf. 35 No. de ord. A + 18 No. top. 684 (pădure) înscrise pe numele următorului cu prețul de strigare 535

lei. No. de ord. A + 19 No. top. 686 (pădure) înscrise pe numele următorului în prețul de strigare 1353 lei. No. de ord. A + 20 No. top. 800 (pădure) înscrise pe numele următorului, cu prețul de strigare 373 lei. No. de ord. A + 21 No. top. 868 (pădure) înscrise pe numele următorului cu prețul de strigare 1048 lei pentru încasarea de 10000 lei capital și acc.

Licitațiunea se va ține în ziua de **26 Martie 1925** ora 9 a. m., la casa comuna a comunei Tărcăști.

Imobilele, ce vor fi licitate, nu pot fi vândute pe un preț mai mic, de cât jumătate din prețul de strigare.

Că, cari doresc să liciteze sunt datori să depoziteze la delegatul judecătoreesc 10% din prețul de strigare drept garanție, în numerar sau în efecte de cauză socotite după cursul fixat în § 42 legea LX. 1881, sau să predea aceluiași delegat chitanța constatând depunerea, judecătorește prealabilă a garanției și să someze condițiunile de licitație. (§ 147, 159, 170 legea LX 1881, § 21 legea XL 1908).

Dacă nimeni nu oferă mai mult, cel, care a oferit pentru imobil un preț mai urcat de cât cel de strigare, este dator să întreprindă imediat garanție, fixată conform procentului prețului de strigare la aceiași parte procentuală a prețului ce a oferit. (§ 25 XLI 1908)

Cristur, la 25 Noemvrie 1924.

Coloman Kelemen m. p. judecător.

Pentru conformitate Arus xp-ditor.

Öczfalva

község határában egy hét holdas gyertyán- és cserfaerdőt szabadkézből eladunk. Dr. Kassay és dr. Pál ügyvédek.

Eladó emeletes ház

böthelyiséggel Str. Regele Carol (Orbán Balázs utca) 8 b. szám alatt. Értekezni lehet: *Fabian József* nével Beclean—Székelybethienfalva.

Uzina Electrica a Orasului ODORHEIU Conducerea GANZ S. A. de electricitatea & COMP.

Ajánlja: a legjobb gyártmányu villamos izzólampáit a legelőnyösebb árakon. Nagyobb tételeknél kedvezményt nyújt.
Készít: villamos világítási és erőátviteli berendezéseket a legelőnyösebb árakon. Községeknek, ipartelepeknek, gyáraknak, malmoknek, önálló erőforrással bíró villamos világítási és erőátviteli berendezéseket. Rajzokkal, költségvetésekkel és jövedelmezőségi számításokkal díjtalanul szolgál.
Szállít: elektromos és benzinmotoros szivattyu-berendezéseket, községi és házi vízvezeték részére.

Szállítja a

GANZ és TÁRSA -- DANUBIUS-

gyár összes készítményeit, mint benzin és szivó-gázmotorokat, téglagyári és malomberendezési gépeket stb. a legelőnyösebb árakon.

SZÖRMÉT FEST, GALLÉRT MOS SCHMITZ kelmefestő és vegytisztító ODORHEIU.

Judecătoria de ocol Cristur secția cf.
No. 638—1925 cf.

Publicațiune.

Cățile fonduare ale comunei Feleag în urma transformării sunt transformate și concemint cu aceasta, relativ la imobilele asupra căror art. XXIX. din 1886 art. XXXVIII. din 1889 și art. XVI. din 1892 ordona înscrierea dreptului de proprietate a posesiunii faurice procedura reglementată în art. XXIX. 1892 a fost, cf. ep. tună în legă ură cu înscrierile în cărțile fonduare.

Acesta se comunica cu următoarea som. țione:

1. Ca toți acei, cari în baza § 15 și 17 art. XXIX. 1886 vor putea demonstra nevădit belitate rădierilor făcute în baza § 22. art. XXIX. 1886, în legănd aci și comp. ec. a. ile §§ lor cuprinse în punctul a § 15 din art. XVI. 1891 precum și înscrierile efectuate în virtutea punctului 6. § 15 din art. XVI. 1891, și 7. din art. XXXVIII. 1889, și înainteze cererea de radiere în timp. de 6 luni ad. ca până în ziua de 1 Septembrie 1925 inclusiv la subemana autoritatea fonduare deoarece, acțiunea intentată după expirarea acestui termen ce nu poate fi în defavorul persoanelor și treia, care între timp a câștigat vrea drept fonduare.

2. Ca toți acei, cari în cazurile §§ lor 16 și 18 ai art. XXIX. din 1886 în legănd aci și comp. ec. a. ile § lui din urma cuprinse în §§ 5 și 6 ai art. XXXVIII. 1889. vor să facă uz de contestație în schimbul înscrierii dreptului de proprietate al posesorului faptic și înainteze contestațiile în scris în timp. de șase luni, ad. ca până la 1 Septembrie 1925 inclusiv, deoarece după expirarea acestui termen, contestațiile nu mai pot fi luate în seamă.

3. Căci toți acei, cari prin măsurile luate în chestiunea transformării că și fonduare precum și acei, cari acc. p. and cazurile circumscrise în punctul 1 și 2 prin procedura conform art. XXIX. din 1892 și prin înscrierile făcute în cursul acelei pro-

ceduri în socotesc lezate direcția drepturilor câștigate mai înainte în legănd aci și pe acei, cari gă. esc gravamease în cr. erile făcute în baza § 16 ai art. XXXVIII. din anul 1889 și înainteze cererile de contestație la autoritatea fonduare în timp. de 6 luni, ad. ca până la 1 Septembrie 1925 inclusiv deoarece după expirarea acestui termen de mai sus pretențiile de orice natură de rivitate din înscrierile create în amplete cu ocăsiunea transformării nu mai pot fi validitate față de persoanele toate de bună credi. te. înscrierile amintite le pot ataca nu mai să leziunea legii și a drepturilor fonduare ale persoanelor terțe câștigate între timp.

Totodată să fac atente părțile, cari au dat comisiei de verificare documente originale, că întrucât la acelea au sălăurat și simple copii, ori înaintează ulterior astfel de copii, originalele le pot ridica la autoritatea fonduare.

Cristur, la 18 Februarie 1925.

Coloman Kelemen m. p. judecător.
Pentru conformitate:
Arus expeditor.

Eladó. Az udvarhelyi határban Szászok tábora dűlőjében, egy darabban, 13 holdas szántó és kaszáló. — Értekezni lehet a kiadóhivatalban.

Friss tea-vaj, különféle sajtok!

Minden nap friss tea-vaj, zöldborsó, bab, tölteni való paprika, paradicsom, hámozott sárga borsó, lencse és egyéb főzelékféle. Különféle sajtok. Narancs, préselt füge, datolya. Csokoládé különlegességek. Vetemény és virágmagvak kaphatók:

Hirsch Ignác
fűszer- és csemege kereskedésében.

Eladó!!

Az összes butorraktáram készletét mélyen leszállított árakon kiárusítom, ahol a legmodernebb

háló- és ebédlő-garnitúrák

vásárolhatók. Hitelképes egyének részére részletfizetésre is adok. Plus ebédlő divánok nagy választékban kaphatók. Továbbá olcsóbb festett butorok és székek is kaphatók. Megrendeléseket bármilyen kivitelben elvállalok:

Balázs Károly utóda
kész butorraktára
Odorheiu, Bul. Reg. Ferdinand 27.

Eladó egy azonnal beköltözhető épületes belseg, mely áll 5 szoba, konyha, mellékhelyiségek, nagy udvar és kertből. Felvilágosítást ad: Bálint Keresk. ügynöksége.

Judecătoria de ocol Odorheiu secția cărți fonduare.

Nr. 286—1925. c. f.

Extract din publicațiune de licitație.

În urma cererii de executare făcută de următorii firmă Holdengrab, Huttman și C. contra următorului Szentpéteri Károly, judecătoria a ordonat licitațiunea execuționară în ce privește imobilele situate în orașului Odorheiu, circumscripția jud. de ocol Odorheiu, cuprinse în prot. cf. a orașului Odorheiu No. 82, No. de ord. A. — 6 No. top. 184 (casă de lemn și curte) proprietatea lui Szentpéteri Károly, cu prețul de strigare 30000 și încă cu dreptul de uzufruct viager în tabulat în favoarea v. d. lui Asztalos György și c. Konya R. bi, sub No. serial C. 4 și încă cu dreptul de uzufruct viager intabulat în fav. soției Asztalos István și c. Bodrogi I. en, pentru încasarea creanței de 20000 lei capital și acc. precum și pentru încasarea creanței de 9424 lei capital și acc. în fav. lui Johann Essigmann din Sighșara.

Licitațiunea se va ține în ziua de **6 Aprilie 1925** ora 9 în localul oficial al Cf. (Str. Princ. Elisabeta Nr. 2.) ușa 39.

Imobilele, ce vor fi licitate, nu poate fi vândut pe un preț mai mic de cât prețul de strigare.

Cei, cari doresc să liciteze, sunt datori să depoziteze la delegatul judecătoresc 10% din prețul de strigare drept garanție, în numerar sau în efecte de curție socotite după cursul fixat în §. 42. legea LX. 1881, sau să predea aceluși delegat chitanța constatând depunerea, judecătoria e prealabilă a garanției și să semneze condițiunile de licitație.

Dacă nimeni nu oferă mai mult, cel, care a oferit pentru imobil un preț mai urcat, decât cel de strigare, este dator să întregească imediat garanția fixată conform procentului prețului de strigare, la aceiași parte procentuală a prețului ce a oferit.

Odorheiu, la 12 Ianuarie 1925.

ss. Szabó ș. f. jud.

Erőteljes fia

kertész-tanoncnak felvétetik.

Jelentkezni lehet:

Lőrincz Ferenc műkertésznél
Brassó, Kertész utca 1 szám.

Eladó Természettudományi Közlönyök 1899 től—1914 évfolyamig. Értekezhetni: Gall Domokos ny. péz. ügyőri felügyelőnél Str. Prințul Nicolae (volt Árpád utc.) 27 sz. alatt.

Nr. G. 1682—1924. exec.

Publicațiune de licitație.

Subemanațiunea executor judiciar aduc la cunoștință publică în sensul legii art. LX. din 1881. §. 102. respective XLI. din 1908 § 19. cumcă lucrurile următoare, ș. a. 2 buc. boi, cari în urma deciziei Nr. C. 834—924 al tribunalului din Odorheiu sau ex. cvat în comuna Herculan în favorul executorului Maczko József Dani repr. prin avocat dr. Stefan Máthé împotriva ex. cvatului locuitori din comuna Herculan pentru încasarea capitalului de 601 lei 50 b. și acc. prin execuție de acoperire și cari au prețuit în 12000 lei, se vor vinde prin licitație publică.

Pentru efectuarea acestei licitațiune, pe baza deciziei Nr. G. 1682—1924 al judecătoria de ocol din Oclaud se fixază termiul pe **28 Martie** anul **1925** la orele 11 a. m. în comuna Herculan la fața locului și toți, cari au voie de a cumpăra, sunt invitați prin acest edict, cu observarea aceia, că lucrurile susamintite vor fi vândute în sensul legii XL. din anul 1881. §. 107. și 108 celor, cari dau mai mult, pe lângă solvirea în bani gata și în caz necesar și sub prețul de strigare.

Pretenziunea, care e de încasat, face 601 lei 50 b. capital, iar spesele până acum statorite de 918 lei.

Întrucât mobilele, cari s'ajung la licitație, ar fi fost executate și de alții și aceștia și-ar fi câștigat dreptul de acoperire, licitația prezintă este ordonată și în favorul acestora în sensul art. XLI. din 1908 § 20.

Oclaud, la 13 Februarie 1925.

A. Agyagási exec. jud. de ocol.

Primăria orașului cu Consiliu Odorheiu.
No. 984—1925.

Hirdetmény.

Közhirre tesszük, hogy f. évi április 1 én a hadőzvegyeket, árvákat és rokkantakat nyugdíjazó hivatal beszünteti működését.

Mindazon hadőzvegyek, árvák és rokkantak, akiknek nyugdíjüyük véglegesen elintézve nincs, f. hó 23 és 24-én még jelentkezhetnek a városi tálcánál a főjegyzői irodában kérésük beadása végett, mert akik ezen idő alatt nem kérvényezik nyugdíjuk kiutalását, lemondottnak tekintetnek és igényjogosultságukat véglegesen elvesztik.

Primăria orașului.

Megnyitló liszt- és terményraktár.

A n. é. közönség b. figyelmébe ajánljuk, hogy a gabonapiacon rövidesen

liszt- és terményraktár

nyílik, hol szükségletét mindenki legolcsóbban szerezheti be. Kereskedőknek, pékeknek és kenyérsütőknek külön árt biztosítunk.

Tisztelettel:

Adria liszt- és termény nagyraktár

Barra Albert.

Halló! Megérkezett a márciusi világos és barna, elsőrendű

LUTHER-sör, pohárral, vagy üveggel

Ferentzy Ferencnél.

Naponta többszöri friss csapolás kapható.

TAVASZI SZÖVET-ÚJDONSÁGOK

KAMGARN
LÖBL R. üzletében.

bel- és külföldi legfinomabb anyagok, öltönyök, f-löltők és női kabátoknak, mindenféle belések, ásznak, siffonok, függönyök, ág- és asztalterítők, sepsiszentgyörgyi gyártmányok, harisnyák, sapkák, zsebkendők, nyakkendők, ridikülők

SEVIOT

Kész raglánok, felöltők, esőköpenyek nagy választékban.
Egy öltönyre való 140 cm. széles szövet már 540 L.—fölfelé.

Szabadkézből,

jutányos áron eladjuk a Str. Principeasa Jleana (Eötvös-utca) 6 szám alatti 4 szobából, konyhából, kamrából, fatartó és nyári konyhából meg pincéből álló beltelket. — Dr. Kassay és dr. Pál ügyvédek.

Üzletáthelyezés.

Értésítjük a n. é. közönséget, hogy a Singer varrógép raktárt a Bul. Regelé Ferdinand 27 szám alól özv. Bagó Gyuláné Str. Principeasa Maria (Szent Imre-u.) 3 szám alatti házába áthelyeztük.

Uólág fölhívom a t. hölgyközönség figyelmét az ingyenes géphimzótanfolyamra.

Tisztelettel:

Bourne & Comp.

Singer gépraktár.

Hirdetmény.

A homoródalmási „Hangya“ szövetkezet igazgatósága azonnali belépésre üzletvezetőt keres. Javadalmazás: a forgalom 4%-a, havi 200 leu készpénz, lakás, fűtés és világítás.

Huszezer leu készpénz, vagy ingatlan biztosíték megkivántatik.

Az igazgatóság.

Eladó egy Schunda-féle fűdeles koncert-cimbalom. Cim a kiadóban.

Eladó gazdasági épületek és építkezési anyagok:

Csűr. Istálló, középcsűr, földodor, 16 m. hosszú, 8 m. széles.

Nyíltszínűk. 56 m. hosszú, 8 m. széles. Mindkettő igen jó kivitelben, erős fűdésszerkezettel, cserépfűdéssel.

Faanyag. Nagvobb mennyiségű fűdél alatt tartott száraz fenyőfagerendák és tölgyfaanyag különböző méretekkkel. Épület-, illetőleg butor-fanak igen alkalmas.

Kőanyag. Faragott kőlépcsők, kb. 50 folyómeter Faragott épületkő, kb. 20 köbm.

Építkezési eszközök. Állványlétrák, csözpverő gépek, emelő gépek, daruk, csigák, mészördő sajtárok, vasbarkák, szivattyúk, ács-, asztalos, kőfaragó- és kőműves-szerművek. Ajtók, ablakok stb.

Értekezhetni:

Haberstumpf Károly,

építész. B. Clean (Bethlenfalva) 1 sz.

Legujabb divatu

kabátokat, kosztümöket és mindenféle ruhákat készítenek a legszolidabb árak mellett, a legjobb és legszebb kivitelben, a legrövidebb időn belül.

Szíves pártfogást kér:

Demeter Zsigmond

női divat-szabó

Piața Regina Maria (Koncz-féle ház) 15 szám.

25 évi jótállás!

A dicsőszentmártoni „Hercules“ cserépgyár földgázzal égetett cserepei (szalaghornnyolt, francia és hódfarku) eredeti gyári áron kaphatók a kizárólagos elárusító:

Dr. HINLÉDER F. ÁKOS

betonáru telepéu

Beclean—Székelybethlenfalva.

25 évi jótállás!

MOST JUT AZ ESZEMBE,

hogy a legkényesebb izlést is kielégítő, mindenféle

arany- és ezüst ékszerek, alpacca dísz tárgyak, zseb-, fali- és óbresztórák, jegy-gyűrűk, szemüvegek

Iszakovits Bernát

órák, ékszerész és látszerész nagyvár oai stíleben
ujjonann berendezett dús raktár ában
■ Odorheiu, Bul. Reg. Ferdinand (v. Kossuth-
utca 20 szám alatt

a legelőnyösebb árban, előzékeny és pontos kiszolgálás mellett kaphatók.

Elvállal minden e szakmához tartozó javításokat. Aranyat és ezüstöt a legmagasabb áron veszel.

Minden elegáns hölgy Orbán, Nagy és Tamás-cégnél szerzi be cipő-különlegességét.

A városi és vidéki közönség figyelmébe!

Megérkeztek a legujabb festő minták, melyek segítségével házilag olcsón és könnyen kifestheti szobáját.

Bordűrök (girland) 12 leutól feljebb

Szőnyeg (egész fal) 70 " " "

Ecsetek harzpalatra kölcsön. Fal- és olajfesték minden színben.

Ajánlom a legjobb kocka ruha festéket; bármilyen női ruhát, szövetet, gyapotot meg lehet festeni, anélkül, hogy fogva.

Szíves pártfogást kér: **BODROGI GÉZA** fűszer-, csemege- és vegyeskereskedése.

A MAUTHNER féle virág- és veteménymagvak bizományosa.

Eladó egy ház, mely áll 2 szoba, konyhából. Iparosnak alkalmas. Azonnal beköltözhető. Str. Avram Jarcu (Csere-u.) 7/e.

Román, magyar és német nyelveket biró, jelenleg állami tisztviselő, magán cégeél alkalmazást keres. Cim a kiadóhivatalban.

Van szerencsém a t. hölgyközönség tudomására adni, hogy tavaszi és nyári kalap-ujdonságaim

megérkeztek és nagy választékban kaphatók.

Átalakításokat modellek után eszközölök. Szalmakalapokat forma után átvarratok gyárilag és gyorsan. Nagy választék kalaphoz való anyagokban, n. m.: virágok, szalagok, szalma, bortnik, tűzések, spaterie, kalapdrót stb.

Vételkényszer nélkül megtekinthetők!

Szíves pártfogást kér, tisztelettel: **ORDELT JÁNOS**

Börvászon kalap 60 leutól!

Női kalap 160 leutól!

Pálffy cipőraktára Odorheiu Strada Horia (volt Kornis-u.) 27 szám alatt, hol

cipőszükségletét

bárki legolcsóbban beszerezheti. Gyermekecipő 100, női 400, férfi 450 leutól feljebb.

Tekintsük meg! Szíves tudomására hozom a t. vásárló közönségnek, hogy üzletemben f. hó 22-én, vasárnap nagy kiállítást rendezek, mely alkalommal az összes angol szövetek és párisi divatkülönlegességeket fogom bemutatni. SZENKOVITS J. utóda:

Degró Béla.